

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده توانبخشی

طرح دوره درس درمانهای دستی اختلالات عملکردی ستون مهره ها

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: فیزیوتراپی
عنوان درس: درمانهای دستی اختلالات عملکردی ستون مهره ها
کد درس: ۰۴
نوع و تعداد واحد: ۳ واحد نظری و عملی شامل ۱ واحد نظری و ۲ واحد عملی
نام مسؤؤل درس: دکتر آزاده شادمهر
مدرس/ مدرسان: دکتر آزاده شادمهر - دکتر بهروز عطارباشی مقدم
پیش نیاز/ هم زمان: ندارد
رشته تحصیلی: فیزیوتراپی
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد
نیمسال تحصیلی: اول

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: استاد
محل کار: دانشکده توانبخشی
تلفن تماس: ۷۷۵۲۸۴۶۸
نشانی پست الکترونیک: shadmehr@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤؤل درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

درمانهای دستی در ستون فقرات بخش عمده ای از درمانهای اختلالات عملکردی این ستون را تشکیل می‌دهند. در این درس دانشجویان در ابتدا با مفاهیم پایه ی درمانهای دستی ستون فقرات آشنا شده و سپس به تفصیل اصول بیومکانیکی و عملی تکنیکهای ارزیابی و درمان دستی اختلالات حرکتی در ستون فقرات را فرا می‌گیرند.

محتوای آموزشی به صورت پادکست، PDF اسلاید و یا محتوای صوتی تصویری (mp4) و آموزش عملی تکنیکها ...
ارایه می‌شود. همزمان تکالیفی با مشخص شدن زمان تحویل دانشجویان مشخص می‌شود. در طول ترم به سوالات دانشجویان از طریق سامانه یا کلاسهای عملی پاسخ داده می‌شود. بازخورد به تکالیف دانشجویان هم به صورت فردی و هم به صورت گروهی بر حسب نیاز صورت می‌گیرد.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

۱. دانش نظری درمانهای دستی ستون فقرات را به طور کامل در بخشهای مختلف این ستون فرا بگیرد.
۲. با فراگیری و انجام روشهای ارزیابی درمانهای دستی، اختلالات حرکتی بخشهای مختلف ستون فقرات را شناسایی نماید.
۳. انواع تکنیکهای دستی درمانی در بخشهای مختلف ستون فقرات فرا بگیرد و به درستی انجام دهد.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

اهداف شناختی:

۱. مفاهیم و ترمینولوژی درمانهای دستی ستون فقرات را شرح دهد.
۲. آرتروکینماتیک و استیوکینماتیک این ستون را فرا بگیرد.
۳. انواع اختلالات حرکتی در ستون فقرات را بیان کند.
۴. با روشهای ارزیابی مناسب اختلالات حرکتی ستون فقرات را شناسایی نماید.
۵. تکنیک های درمانهای دستی در جهت رفع اختلالات حرکتی را فرا گرفته و انجام دهد.

اهداف عاطفی:

۱. به نحوه ی انتخاب درمان دستی مناسب در کاهش درد و بهبود عملکرد ستون فقرات واقف گردد.
۲. به درمان علتی دردهای ستون فقرات توجه کند.
۳. به موارد کاربرد و عدم کاربرد درمان‌های دستی واقف باشد.

اهداف روانی حرکتی:

۱. نحوه ی انجام ارزیابی‌های دستی ستون فقرات را نشان دهد.
۲. لندمارک‌های ستون فقرات را به درستی تشخیص و لمس نماید.
۳. تکنیک‌های مختلف درمان‌های دستی ستون فقرات را به درستی و با مهارت انجام دهد.

رویکرد آموزشی:

- مجازی^۳
 حضوری
  ترکیبی^۴

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- * یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- * یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- * سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- * بحث در گروه‌های کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- * یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- * یادگیری مبتنی بر سناریو

2. Educational Approach

3. Virtual Approach

4. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

□ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

□ یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری که مشخص شده اند، به کار می‌رود.

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	امکانات و وسایل	نام مدرس / مدرسان
۱	مبانی کلی درمانهای دستی ستون فقرات	آموزش مجازی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر آزاده شادمهر
۲	اصول تکنیکهای میتلند در ستون فقرات	آموزش مجازی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر آزاده شادمهر
۳	اصول تکنیکهای انرژی عضلانی در ستون فقرات	آموزش مجازی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر آزاده شادمهر
۴	انواع اختلالات حرکتی ستون فقرات	آموزش مجازی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر آزاده شادمهر
۵	اصول ارزیابی دیسفانکشنهای ستون فقرات	نمایش و تمرین	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	تخت موبیلیزیشن	دکتر آزاده شادمهر - دکتر بهروز عطارباشی مقدم
۶	ارزیابی دیسفانکشنهای ستون فقرات لومبار	نمایش و تمرین	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	تخت موبیلیزیشن	دکتر آزاده شادمهر - دکتر بهروز عطارباشی مقدم
۷	دیباگرام ارزیابی درد و استیفنسس	نمایش و تمرین	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	تخت موبیلیزیشن	دکتر آزاده شادمهر - دکتر بهروز عطارباشی مقدم
۸	حرکات ترکیبی ستون فقرات	نمایش و تمرین	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	تخت موبیلیزیشن	دکتر آزاده شادمهر - دکتر بهروز عطارباشی مقدم

دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	نمایش و تمرین	موبیلیزاسیون سگمنتال ستون فقرات لومبار	۹
دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	نمایش و تمرین	موبیلیزاسیون ستون فقرات لومبار به روش غیر مستقیم	۱۰
دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	نمایش و تمرین	ارزیابی دیسفانکشنهای مفصل ایلئوساکرال	۱۱
دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	نمایش و تمرین	ارزیابی دیسفانکشنهای مفصل ساکروایلیاک	۱۲
دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	نمایش و تمرین	تستهای پرووکیشن	۱۳
دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	نمایش و تمرین	درمان دستی دیسفانکشنهای مفصل ایلئوساکرال	۱۴
دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مشاهده انجام تکنیک و کار بر روی مدل انسانی	نمایش و تمرین	درمان دستی دیسفانکشنهای مفصل ساکروایلیاک	۱۵
دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مشاهده انجام تکنیک و کار بر روی مدل انسانی	نمایش و تمرین	استرین کانتراستری	۱۶
دکتر آزاده شادمهر- دکتر بهروز عطارباشی مقدم	تخت موبیلیزیشن	مشاهده انجام تکنیک و کار بر روی مدل انسانی	نمایش و تمرین	مرور تکنیکهای عملی	۱۷

روش ارزیابی دانشجوی:

۱. ارزشیابی تکوینی و تراکمی : به صورت آزمون های تشریحی ، چهار گزینه ای ، صحیح و غلط ، پاسخ کوتاه
۲. ارزشیابی تکالیف سامانه نوید

۳. چک لیست برای آزمون عملی

بخشی از نمره (تا یک سوم نمره) درس به انجام به موقع تکالیف درسی و مابقی به آزمون پایان ترم اختصاص دارد

منابع:

• الف) کتب:

- Maitland's Vertebral Manipulation
8th Edition
Management of Neuromusculoskeletal Disorders - Volume 1,2008
- Orthopaedic Physical Therapy
4th Edition
Authors: Robert Donatelli Michael Wooden,2009